

Dels rajolers als giratruites

La juguesca entre dos rajolers, en Rayo i en Maynou, a finals del segle XIX, va ser un dels punts de partida de la revifalla de la Festa Major el 1983. Seguint la pista d'un fill d'en Maynou, les colles van trobar un rajoler blau i un de blanc: el 1985, Joan Josep Biscarri i Amador Galí van commemorar el concurs històric. Rajoles, cairons i maons van ser les peces escollides per posar a prova la rapidesa a l'hora de treballar el fang durant quinze minuts. "Amb en Galí, ens vam decidir per les peces més habituals: vam portar les eines i vam fer una demostració de les classes de gènere que fèiem", recorda Biscarri, que el diumenge de Festa Major sempre ha defensat els Blaus. Rajoler des dels deu anys, continua treballant a la seva bòvila de la carretera de la Roca, davant de can Prades. "En Biscarri és client nostre!", apunta des dels Blancs Jordi Galí, que va rellevar el seu pare com a rajoler blanc el 1995. Fill de Mollet, Amador Galí es va jubilar, "oficialment", d'un ofici que va aprendre per tradició familiar. "El pare deia que el seu avi ja era rajoler. I la peça a mà es fa igual que mil anys enrere. Diuen que l'ofici de rajoler és el segon més antic del món, després del fet de tenir fills", explica. "Jo vaig néixer en una bòvila de Montcada i Reixach, a la carretera de Santa Maria, direcció al cementiri de Cerdanyola", remarca Jordi Galí, que continua l'ofici del seu pare a Santmenat. Des dels segles XIII-XIV, els rajolers integraven gremis conjunts amb els gerrers i els ollers, i, en ciutats mitjanes, formaven part d'àmplies confraries de diversos oficis, com la de Sant Pere i Sant Pau de Granollers.

La bòvila de Biscarri o la dels Galí són una excepció en un ofici en què les màquines han quasi eradicat la feina a mà. "Les rajoles manuals es contrauen i es dilaten, són més poroses que les fetes a màquina, que es trenquen més fàcilment", compara Jordi Galí. Una bòvila industrial pot fer 1.500 rajoles en una hora, davant les 1.500 al dia d'una bòvila artesanal. Malgrat es facin totxos a mà, "no hi ha rajolers", sentència Biscarri, que no troba un bon substitut. "Trobés només giratruites, que en dic jo: fan el totxo en una taula i després el giren a terra", bromeja. "Al concurs de rajolers, hi arribem amb lumbàlgia, amb els genolls *cascats*... És un ofici molt cansat, però molt divers i entretingut. Sempre tinc coses diferents a fer", observa Jordi Galí.

De les desenes de curiosos que van treure el nas per la Porxada el 1985, s'ha passat a les més de 5.000 persones que van omplir el Palau Olímpic l'any passat. Potser de rajolers en queden pocs. Però de Blancs i Blaus experts a comptar rajoles i, arrel de la polèmica del 1997, també entesos en la qualitat de les peces de fang no en falten. Com a mínim, per Festa Major! L'últim diumenge d'agost o el primer de setembre, es trenca el tòpic de la frase feta que diu que comptar com un rajoler és comptar "exagerant les xifres arbitràriament".